

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кліматологія

Освітній рівень бакалавр

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність 205 Лісове господарство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол від « » 2025р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Кліматологія
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	II курс/III семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 36 год. Практичні заняття – 24 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

"Кліматологія" як важлива природнича дисципліна має важливе значення для формування у студентів бакалавреного рівня знань щодо впливу температури і вологості повітря на формування лісового біорізноманіття і вибору оптимальних рішень щодо ведення лісового господарства у різних кліматичних умовах. На цей час формується новий напрямок науки "Кліматично орієнтоване лісівництво". В особливій мірі з лісівничих позицій знання кліматології актуальне для умов України, де характеристика повітря на рівнинах змінюється у зональному напрямку, а в гірських умовах – у висотному. Програма курсу «Кліматологія» для лісівників передбачає формування знань щодо причини біорізноманіття лісів та застосування їх у практичній сфері систематизовано перезволожених і дефіцитно сухих лісорослинних умов.

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу – врахування особливостей клімату при веденні лісового господарства, передусім підборі порід для лісовирощування і режимів та способів лісокористування у різних лісорослинних умовах.

Основними цілями вивчення дисципліни є формування теоретичних і практичних та методичних регіональних знань про :

- залежність розподілу лісів світу від кліматичних умов;
- мікроклімату лісу;
- кліматичні залежності лісів України;

- основним напрямком врахування кліматичних умов при веденні лісового господарства.

4. Програмові компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати задачі дослідницького та прикладного характеру у сфері лісового господарства для різних кліматичних умов, рівнинних та гірських умов.

ЗК1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з урахуванням еколого-гідрологічного рельєфного, метеорологічного та лісорослинного різноманіття.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК4. Здатність генерувати нові ідеї.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність практично осмислювати проблеми лісового господарства.

СК2. Здатність забезпечувати стале ведення регіонального лісового господарства та посилювати багатогранні корисні функції лісу.

СК3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства. Програмні результати навчання.

Програмні результати навчання.

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства.

РН3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства для конкретних природних умов.

РН6. Оцінювати стан лісових фітоценозів і ресурсів для конкретних лісорослинних умовах та прогнозувати можливості їх використання.

РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів, ризиків, економічних і екологічних аспектів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		18	
Практичні		12	
Самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Третій	Н4 Лісове господарство	Другий	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота .
Тема 1. Кліматологія як наука і її еколого-господарське значення.	2	1	5
Тема 2. Кліматично орієнтоване лісівництво.	2	1	5
Тема 3. Кліматотвірні процеси і фактори.	2	1	5
Тема 4. Мікроклімат лісу	2	1	5
Тема 5. Класифікація кліматів.	2	1	5
Тема 6. Особливості кліматичних поясів, зон, секторів.	2	2	5
Тема 7. Міжнародна кліматична класифікація лісів.	2	2	10
Тема 8. Кліматична зональність рівнинних лісів України.	2	2	10
Тема 9. Кліматична поясність гірських лісів України.	2	2	10
ЗАГАЛЬНА:	18	12	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Поточний контроль на практичних заняттях – до 50 балів за семестр; поточний контроль на лекціях – до 40 балів за семестр; контроль самостійної роботи – до 10 балів за семестр. Сумарний підсумковий контроль – до 100 балів (сума балів за поточний контроль на практичних і лекційних заняттях та самостійної роботи).</p> <p>Шкала оцінювання: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf</p>
---	--

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Академічна доброчесність дотримується при вивченні дисципліни. Зокрема не допускається списування під час проведення поточних та підсумкових контрольних заходів, самостійного виконання навчальних завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Вимагається застосування посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять є обов'язковим. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю, а з іншої причини – у вигляді співбесіди. Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні негативні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття, до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп. У

випадку пропуску більше 50 % часу аудиторного навантаження студент не допускається до іспиту.

Неформальна освіта. Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>). Процедура перезарахування здійснюється при співпадінні назви неформальної активності з назвою освітнього компоненту та кількістю кредитів. Для перезарахування кредитів неформальної освіти створюється комісія для прийняття рішення. Результати навчання, які отримані у неформальній освіті, враховуються при оцінюванні самостійної Роботи студентів з відповідних дисциплін.

8. Рекомендована література

Основна література

- 1 Генсірук С.А. Ліси України / С.А. Генсірук. – Львів : Вид-во Наук. тов. ім. Шевченка, УкрДЛТУ, 2002. – 495 с.
2. Герушинський З.Ю. Типологія лісів Українських Карпат : навч. посібн. / З.Ю. Герушинський. – Львів : Вид-во "Піраміда", 1996. – 208 с.
3. Остапенко Б.Ф., Ткач В.П. Лісова типологія : навчальний. посібник. Харків, 2002. 204 с.
4. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво. Підручник. К.: Арістей,. 2004. 544 с.
5. Швиденко А.Й., Остапенко Б.Ф. Лісознавство. – Чернівці: "Зелена Буковина",. 2001. – 358 с.
6. Українська енциклопедія лісівництва, т.1. МАБ-Яцеве / Ред. кол. С.А. Генсірука. (відпов. ред.) та ін. – Львів: НАН України, 2007. – Т. 2. – 422 с.
7. Клімат України / [за ред. В. М. Ліпінського, В. А. Дячука, В. М. Бабіченко.] – К. : Видво Раєвського, 2003. – 343 с.

Допоміжна

1. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення та лісорозведення в Україні. - Харків:Прапор, 2006. -384с.
2. Генсірук С.А. Регіональне природокористування: Навчальний посібник

для студентів. вузів. – Львів, 1992. – 336 с.

3. Миклуш С.І. Основи лісогосподарювання. - Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2022. — 830 с.

4. В.С. Олійник, Р.М. Вітер. Лісознавство: курс лекцій – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. – 264 с.

5. Юхновський В.Ю. Лісоаграрні ландшафти рівнинної України: оптимізація, нормативи, екологічні аспекти. – К.: Інститут аграрної економіки, 2003. – 273 с.

Інформаційні ресурси

Державне агентство лісових ресурсів України. – [Електронний ресурс].

Доступний з <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index>

2. ДСТУ 3404-96 Лісівництво. Терміни та визначення.

<https://www.twirpx.com/file/593498/>

Викладач Олійник В.С.,
професор